

mazta és kivüle még 12 őrmester írta alá.

Mikor a vizsgálat be volt fejezve, az ezredes nagy ezredrapportot rendelt el.

Ott állt a politikai lázító regruta s a 12 őrmester. Mindegyik háta mögött az ő századparancsnoka és a megjelent ezredes körül az összes törzstisztek.

Az ezredes kérdésére Péchy Miklós százados átadta a Széll Kálmánhoz Deák Ferenc halála alkalmából elküldött hazafias részvétiratot, előadta a dolog részletes történetét és a vizsgálat eredményét.

Erre Viletz Frigyes ezredes szép magyarsággal a következő beszédet intézte a megjelent altisztekhez:

— Végtelenül örvendek, hogy vannak katonáim az ezredben, kik lelkesülni tudnak egy elhunyt nagy hazafi lángszellemeért, mert tudom, hogy csak az ilyen katona szereti igazán hazáját és ha kell, sorsáért feláldozza életét. Sajnálattal értesültem azonban, hogy önök az imént felolvasott részvét nyilatkozatot közvetlen fellebvalójuk tudta nélkül aláírták és elküldték. — Ezért rosszalásomat kell kifejeznem és azt hiszem, be fogják látni, hogy sokkal szebb lett volna, ha Önök kérésükkel közvetlen hozzám fordulnak és én ezen magyar ezred összes katonáinak nevében illetékes helyre juttattam volna az őszinte részvét nyilvánítását. Ezennel megparancsolom ennél fogva, hogy a jövőben minden kérésükkel forduljanak hozzám, mint az ezred atyjához, mert a mig én állok az ezred élén, én akarok itt a legmagyarabb érzelmű lenni és ha lesz valaki, a ki még magyarabb akar lenni, az innen pusztulni fog!

Abban a reményben, hogy megértették atyai intő szavaimat, elvárom mindenkítől, hogy bajtársainak intencióimat ez értelemben fogja tudtára adni. Rapport abtreden! Die Herren Offiziere bitte hier zu bleiben.

Az ottmaradt tisztnek pedig a következőket mondotta az ezredes:

— Hát nem örvendenek uraim, hogy vannak katonák az ezredben, kik lelkesülni tudnak egy elhunyt nagy hazafi lángszellemeért? Én ennek csak örvendeni tudok, mert ebből azt látom, hogy ezek jó katonák és szeretik a hazájukat. Az egész dologban csak az a sajnálatos, hogy önök közül egy sem birt tudomással az elküldött részvétnyilatkozatról. Ennek okát pedig egyszerűen abban keresem, hogy Önök a katonában a nemzeti szellemet nem fejleszteni, hanem elnyomni igyekeznek, pedig sokkal helyesebb lenne a hazájától ide elszigetelt magyar katona szívében a nemzeti szellemet ápolni és ezért ez alkalomból megparancsolom, hogy ezután péchujfalussi Péchy Miklós századparancsnok ur a magyar történelemből és a magyar földrajzból hetenként kétszer az ezred összes altiszteinek előadást tartson, melynek előmeneteléről nekem havonként jelentés teendő. Köszönöm uraim!

Ezzel véget ért az annak idején jelentőségteljes ezredrapport.

Megemlítjük, hogy Viletz Frigyes oly kitűnő törzstisztje volt a hadseregnek, hogy az 1868-iki boszniai okkupáció után mint dandárnok a II. osztályu vaskoronarendet kapta, báró rangra emeltetett és soronkívül vezérőrnagy lett

és pár év múlva, mint altábornagy halt meg.

A jelzett ezredrapport után Péchy Miklós századparancsnok rögtön felkereste L. S. regrutát és őt felkérte, hogy a magyar történelem és a magyar földrajz előadásához szükséges könyveket szerezze be, s az előadásoknál segédkezzék neki.

*

Ime ez a megtörtént eset fényesen bizonyítja: mit tehet egy ezred élén oly magyar érzelmű, józan gondolkozású ezredparancsnok, aki a nemzeti érület ápolását nem tartja a katonai szellemre károsnak, sőt ellenkezőleg nyíltan azt vallja, hogy igazán jó katona csak az lehet, a ki hazáját szereti.

Nagyon időszerűnek tartjuk e ritka szép történet felújítását, most, a midőn uton utfélen oly törekvésekkel találkozunk, melyek meggondolatlanul elválasztó falat emelnek a katonai kötelességek és a nemzeti szellem közé.

Bár csak felvilágosodnának a setétségben botorkáló elmék és belátnák, hogy a magyar katona legyőzhetetlen fegyvere a hazaszeretet és a hadsereg dícsőségének legerősebb bástyája a magyar nemzeti szellem!

KÖZIGAZGATÁS.

Tanácsülés.

Visszautasított miniszteri rendelet.

— okt. 20.

A város tanácsa tegnap délelőtt reggel 9 órától déli 12 óráig rendes tanácsulást tartott.

A magyar nemzet politikai érettsége és Deák Ferenc.

— Két közlemény. —

— Irta: **Finda Antal** főgimn. tanár. —

I.

Két kiváló tulajdonságot hoztak magukkal őseink: a vitézséggel párosult szabadságszeretet és a politikai érettséget. Négy, legelőben, vadban és halban gazdag hazájok volt, s mind a négyet oda hagyták csak azért, hogy szabadon, függetlenül élhessenek. S még azután is, hogy a Duna vidékén új hazát szereztek, mennyi nemes vért ontottak ezért a szabadságért! De nem ez volt a főerényük. Az ókornak legjelesebb népe a görög sok nagy embert mutathat föl: Leonidaszt az önfelelő kötelességérzetnek mintaképét; Agezilauszt, aki félemessé tette a görög nevet az ázsiai népek előtt; Miltiadész és Themisztokleszt, akik megmentették hazájukat a perzsák óriási hatalma ellenében: és a történelem, midőn sorba szedi Hellasz nagyjait, nem ezeknek, hanem két szegény de bölcs törvényhozónak és államférfiúnak, Szólonnak és Likurgusznak adja elsőséget. Marathon és Szalamisz után csakhamar rombadólt Athén hatalma s Agezilausz győzelmei is csak rövid időre biztosíthatták Sparta főuralmát; de Szólon és Likurgusz, miután megmentették a bomló félben levő Athént és Spartát, bölcs törvényekkel és üdvös intézkedéseikkel századokra biztosították azokat.

A mi hazánkat is elsősorban az ősöknek nem hősi bátorsága, hanem államférfiúi bölcsessége tartotta fenn, amely Isten kegyelméből nemzetünk javára akkor talált legnagyobb képviselőkre, a mi kor arra legnagyobb szükség volt: a honfoglalás előtt, a kereszténység és egyeduradalom megálapítás idejében, Sz. László korában, a tatárjárás után, az Anjouk trónjátásakor, a Hunyadiak korában, a török hódoltság alatt, és különösen a múlt század 40-es és 60-as éveiben.

Sok és nálunknál hatalmasabb nép állott bölcsőnkél: a kunok akik világi rodalmat alapítottak: az avarok, akiknek hűbéreseik voltunk: a besenyők, akik annyiszor voltak ostoraink: és ezeket ma már csak névleg ismerjük. Mert a nyers erő hatalmassá tehet egyidőre a lamely nemzetet, de tartós letét csak e három kiválság biztosíthat neki: a körültekintő okosság, mely megtudja választani e legmegfelelőbb kormányformát és eltalálja a helyes arányt, a jogok és kötelességek felosztásában a simulékony ság, mely kész elfogadni minden üdvös újítást és az átalakítóerő, mely a külföldtől átvett intézményeket megtudja egyeztetni a nemzet szokásaival és gondolkodásmódjával.

Maroknyi nomád nép volt a magyar, melyet a nép vándorlás hullámai Nyugatra hajtottak és ellenséges szomszédok lakhelyről lakhelyre üttek. Gyenge volt, mert a törzsszervezet megosztotta erejét;

a haditudományon kívül kevés ismerettel bírt, mert a folytonos védekezés és a nomád életmód megakadályozták azok szerzésében. De voltak természetes jó tulajdonságai: a józan belátás, a bölcs önuralom és a helyes alkalmazkodás. Főlismerék gyengeségük okát az egységes vezérlés hiányában, ezért egy ember kezébe tették a nemzet védelmét. Ezt megtette a többi vándorló nép is de mig azoknál erőszaknál történt és vér ontással járt ez az átalakulás: a magyar törzs főnökök a közérdeket a magánérdek elé téve, önként emelték maguk fölé a nem is leghatalmasabbat hanem a legjelesebbet. Ez már bölcseségnek, politikai érettségnek a jele. A legtöbb nomádnép bukákat a határt nem ismerő bir vágy és a legyőzöttekkel szemben tanúsított kegyetlen bánásmód idézte elő. Őseink okultak ezek szerencsétlenségén: olyan területet szállottak meg, melyet a természetes határok segítségével könnyen megvédelmezhetek s ha nem adtak polgár jogot a legyőzött népeknek és szolgálkák is tették a behurcoltakat, emberségesen bának velök; csak így biztosíthatták hűségüket, mely a még legnagyobb csatavesztésekre sem rendült meg.

Minden dolognak megvan a maga természetes fejlődési folyamata: őseink sem vetkezhették le egyszerre ázsiai bukákat szokásaikat, nomád népből nem lehettek mindjárt civilizált néppé; de büszkék lehetünk rá, hogy ez a fejlődési folyamat náluk sokkal rövidebb és felelme

Az ülésen Kovács József polgármester elnökölt, melyen a felmerült folyó ügyeken kívül a tanács még egy igen nevezetes határozatot is hozott.

Debrecen város törvényhatóságának közgyűlése ugyanis nem rég lefolyt közgyűlésében nemcsak megtagadta az adófizetést, hanem azt is elhatározta, hogy közegeinek megtiltja még az önkéntes adófizetés elfogadását is.

Ezt a határozatot most a belügyminiszter megsemmisítette.

A mint a megsemmisítő rendelet megjött, a város polgármestere nyomban bejelentette a főispánnak, hogy a miniszter e rendelkezését ő törvénytelennek tartja, azt tudomásul nem veszi s arra tanácsi előterjesztésben tanácsi határozatot fog hozatni.

A tanács mai ülésében meg is hozta a részben egyhangu határozatát, a mely pedig eképpen szól:

A tanács egyhangulag kimondja, hogy felir a miniszterhez, melyben tudomására hozza, hogy rendeletét törvénytelennek tekinti, annak végrehajtását megtagadja és a legerélyesebben visszautasítja.

× **A jog és pénzügyi bizottság ülése.** A város jog és pénzügyi bizottsága Vecsey Imre v. főjegyző elnöke alatt a városháza nagytanácstermében ma délután 3 és fél órakor ülést tart. Az ülésben a bizottság az egybe gyűlt folyó ügyeket fogja elintézni.

× **Hivatal átvétel.** Vecsey Imre v. főjegyző, ki a tanácsot a székesfővárosi Deák ünnepeken képviselte a fővárosból

haza érkezett s hivatalát újból át vette. Takács Bálint városi közigazgatási igazgató pedig betegségéből felgyógyult s így hivatalos működését tegnap szintén újból megkezdte.

EGYHAZ és ISKOLA.

Iskolaszéki elnökök ülése.

Okt. 20.

E hónap 21 én szerdán délután 3 órakor Oláh Károly v. tanácsos elnöke alatt a városháza nagytanácstermében az összes iskolaszéki elnökök, tanítók és tanítónők gyűlést tartanak. A gyűlésen abban fognak megállapodni, miként hasonlítsák össze egyöntetűen az iskolák felvételi naplóját a községi iskola kötelesek hivatalos összeírásai jegyzékével. A gyűlésben továbbá elhatározzák még, hogy ezen sok időt és nagy körültekintést kívánó munkát mikor kezdjék el. Megjegyezzük, hogy városunkban az összes iskola és óvó köteles gyermekek száma 16,763 om.

Ugyanezen célból az óvó kötelesek összeírásának a felvételi naplóval való egybehasonlítása céljából Oláh Károly v. tanácsos e hónap 24 én szombaton délután 4 órakor az összes óvó és menedékház vezetőikkel is gyűlést tart hivatalos helyiségében.

Ezen értekezleten a jelzett tárgyon kívül még a következő fontos tárgyak lesznek megbeszélve, u. m. a szünetek ügye, a felvételi naplók vezetésének és a tanítás egyöntetűségének megállapítása; továbbá megállapodnak még az összeírás és felvételi napló összehasonlításához szükséges nyomtatványok menységében is. Az összeírás összehasonlításának menetét és idejét is ezen gyűlésben állapítják meg. Felülvizsgálják továbbá az előző évi óvodai számadásokat s az azokra tett számvevői megjegyzéseket.

Ifjusági gyülekezet. Egy izben Juniusi számában megemlékeztünk már arról az Ifjusági gyülekezeetről, melyet az ev. ref. főiskola kebelében a felsőbb osztályú gimnázisták alakítottak.

Vallásos gyülekezet ez, melynek legfőbb célja a kölcsönös erkölcsi hatás által az ifjak vallásos érzületének a nevesítése.

A gyülekezet S. Szabó József, a főgimnázium tevékeny, buzgó és nemeslelkű vallásánára vezetése és felügyelete alatt áll. Semmi rendi és fegyelmi szabályokat nem állított föl. Minden ifju — ugymond — vallási szeretete öntudatában lép ide, ez pedig minden jó rendnek, belső békességnek és fegyelmeknek a fentartója. Megis mutatta a gyülekezet tavalyi munkássága és rendfentartása ennek igazságát.

Kálvin szellemét követi a gyülekezet; alakja pedig vissza van vive a II. III-ik században élő apostoli gyülekezetek mintájára. Vannak előjárók, kik a gyülekezet tanítására, presbitereik, kik a gyülekezeti ifjak erkölcsi életére, diakónusai, kik az adakozásokra ügyelnek fel. Ezen tisztségekre minden évben más más ifjakat választanak. Ilyen választása e hó 18-án Vasárnap volt, melynek eredménye a következő: Előjárók: Mikó Imre, Rhrörig Károly VIII. osztályosok; presbiterek: Karácson András, Kalas Ferenc VIII-ik osztályosok, Erdős Károly, Ádor Dániel VII-ik o. Herpai Gábor, Némedi Endre VI-ik o. diakónusok: Oláh Béla, Joó István VIII-ik o. Stolz Ferenc, Vásári István VII-ik o. Mózes János, Szabó Árpád VI-ik o. Lévai Gyula, Horkai Lajos VI-ik o. A gyülekezet tagjai által irt imádságok, bibliamagyarázatok, szavalatok, éneklések képezik a gyülekezeti órák tárgyait.

A gyülekezet adakozásával több szegény egyházat segített a múlt évben, valamint segíteni fog ez évben is és ez

lőbb volt, mint más nomád népeknél. Egy jó félszázadnak a keserű tapasztalata okosságra tanította a vezetőket: belátták, hogy nem a véres Hadur, hanem a kezes Istene, nem a kard, hanem az eke és az iparos műhelye; nem a törzsszervezet, hanem az egységes kormányzat tartják fenn nemzetüket Európa közepén. Az ember még régi szokásaitól is nehezen válik meg. Mennyivel nehezebb elhagyni hitét, amelyet kiskorától szívébe oltottak mással fölcsérélni alkotmányát, melynek birtokában boldognak és hatalmasnak érezte magát! A kereszténység behozatala és a monarchia megalapítása nálunk sem történt vérontás nélkül, de sehol se találtak fogékonyabb szívre és hevesebb ellenállásra, mint nálunk. Géza fejedelem kezdte meg az átalakító munkát s inkább meggyőzéssel, mint fegyverrel előkészítette, hogy fia már keresztény nemzetnek koronás ura lehetett. Bölcsesség vezette a királyt és a nemzet főbjeit a monarchia megalapításában.

A magyar alkotmány mintaalkotmány volt. Tághatáskört biztosított a királynak, de egyuttal erős bástyákkal vette körül a nemzet jogait. Mindkettőt kielégítette és mindkettőt féltékenyen őrködött fölötté. A király ur volt, de nem kényur, a szabadok jobbágyok voltak, de nem jogtalan szolgák; egy érzelem hevitette mindkettőt, a hazaszeretet, s egy volt törekvésük tárgya — a szeretett

haza biztosítása és nagygyátétele. Nálunk is megingott néha az ország egyik-másik oszlopa; nálunk is megzavarodott néha az összhang a korona és tagjai között, de a baj nem mérgesedett el; a gyenge elődök erélyes utódai könnyen meggyógyították azt — és helyreállították az előbbi nagyságot és a régi egyetértést. I. Ferdinándig a király érdeke egy volt a nemzetével; az egyik nagysága együtt járt a másikéval. Az Árpádok magok is magyarok voltak, a vegyes házi királyok pedig a magyar földön magyarokká lettek: ismerték alatvalóikat, azoknak pártlan szabadság s hazaszeretetét, s tudták, saját nagyságuknak és a nemzet nagyságának alapja a kipróbált alkotmány. Ezért tiszteletben tartották. A Habsburgok idegenből kerültek hozzánk, még azután is idegenek maradtak. Hatalmuk sulypontja az örökös tartományokra esett, ezért hazánkat is azokra való tekintettel, — sőt azok javára akarták kormányozni.

Ehhez járult még, hogy Magyarországot is öröklött birtoknak tekintették, a melyben, mint Ausztriában korlátlan hatalommal intézkedhetnek. A nemzet tiltakozott ezen felfogás ellen és a bécsi udvar kedvenc terve, az összmonarchia ellenében az ország függetlenségét és külön állását hangsúlyozta. Három százon át a magyar egyik kezében kardot tartott, hogy megvédje tüzhelyét a betolakodott pogány rabló ellen, a másikban

a Corpus jurissal védekezett a bécsi miniszterek centralizáló politikája ellen; de gyakran, ha a jognak és az igazságnak erejével, nem győzhetett, fegyvert fogott azért is mert nem akart, nem tudott szolga lenni. III. Károly korában megszabadult az egyik ellenségétől a töröktől; de még meg kellett küzdenie a másikkal. a veszedelmesekkel, az osztrák törekvésekkel. Mária Terézia számító simasága aléltságot hozott a nemzetre; fiának kiméletlen erőszakosságára volt szükség, hogy abból fölocsudjék.

Baj volt azonban, hogy az a féltékeny szeretet, amelylyel fenyegetett alkotmánya iránt viseltetett, az a bizalmatlanság, melyet az ellenséges törekvések keltettek föl benne, elvakulttá tették a nemzetet: minden ujtástól irtóztott, — mert szabadságának, függetlenségének vesztét látta bennök.

Igy történt, hogy a nevezetes 1790-91 országgyűlésen még elenyésző kisebbségben voltak azok, kik az okszerű haladás szükségét belátták, a franciákkal viselt hosszú és elkeseredett küzdelem pedig még ezeknek a figyelmét is elvonta egy időre a reformoktól és Napóleon bukása után is csak mintegy husz év múlva foghatak azokhoz.

Befejező része következik.

Doszpoly János utódánál

női ruha szövet, selyem karán és velen árak, téli, nagy és kis kendők, pamut és cerna vásznak, továbbá férfi, női és gyermek (gyapjú) alsó ruhák a legkitűnőbb minőségben kaphatók. Különösen

figyelmébe ajánljuk a közönségnek, hogy a Doszpoly János áruházából, valamint a Pályi István üzletéből atvet: arukat, u. m.: férfi-, női fehérneműket, nyakkendőket gyári áron alul árusítjuk.

tán is, minthogy egyik főbb feladatai közé tartozik az adakozás.

Tagja a Bethlen Gábor c. vallásos gyülekezetnek, melyet a budapesti egyetemi ifjak alakítottak.

Az ispotály bizottság ülése. Az ispotály bizottság ma délután 3 órakor az ispotályi ev. ref. paplakban K. Tóth Kálmán ev. ref. lelkész elnöklété alatt ülést tart. A bizottság mai ülésében az ev. ref. szegény ápolda élelmi szereinek és kenyér szükségletének biztosítása tárgyában hoz határozatot, továbbá a felvételekre jelentkező szegények kérelme fölött fog dönteni.

Elena királyasszony.

Az olasz királyné életéből.

— okt. 20.

A Temps érdekes apróságokat beszél el a Párizs által ünnepelt olasz királyné magánéletéből. Elena királyné, akkor még nápolyi hercegné, még házassága után néhány évvel is, nem ismerte az anyaság gyönyörűségeit. Az aostai hercegné, akit szintén Elenának hívnak, nem egyszer biztatta kis fiát királyi sógoróje fülehallatására így:

— Hopp, hopp, kis király!

Ez a cézás mélyen elke seritette a nápolyi hercegnét. A monzai merénylet időtáján, amelynek Umberto király áldozata lett, jelentkeztek első ízben a közellevő anyaság jelei. Roppant örömmel várta egész Olaszország a nevezetes eseményt. Mindenki abban reménykedett, hogy fia lesz az elsőszülött. Jolanda királykisasszony első szereplése ezen a világon azért meglehetősen csalódást keltett s a királyné, montenegrói szokás szerint, bocsánatot kért érte férjétől és anyósától. Egy évvel utóbb azután megszületett Mafalda királykisasszony! Ez uttal már nem kért bocsánatot Elena királyasszony s a felséges pár a legnagyobb családi boldogság közepette várja most a trónörökösöt. — A két apróság a Quirinában zsarnokodik s királyi apjuk imádja őket. Ha a nagyobbik leányka lábával dobbant és elkiáltja magát: sza volái Jolanda ezt vagy azt akarja, akkor Viktor Emánuel papa egy kettőre engedelmessékedik. A királyasszony ugyan szigorubb, de minden idejét gyermekeinek szenteli. Ő maga vásárolja számukra a ruháskákat s ha valami különösen szép sikerkült talál, elégedetten szokta mondani:

— Ilyen elegáns holmi se volt még rajtuk soha!

Elena királyasszony rendkívül szerény és egyszerű modoru. — Mikor egy esztendővel a monzai királygyilkosság után Milanóba, a szociálisták főfészkébe látogatott el a királyi pár, a milánói nők igen elcsodálkoztak a királyné egyszerű ruháin. Umberto udvarának tagjai ma is neheztelnek Elenára azért, hogy a fényezésnek nem barátja, hogy a Quirinán meghitt kis helyiségeit jobban kedveli a hatalmas disztermeknél, hogy polgári módon él. Ez a kritika azonban igazságtalan, mert amikor a reprezentálásra kerül a sor, Elena azért királynői fenséggel tud megjelenni s tolettjeinek ékszereinek és egész megjelenésének fénye és ragyogása mellett elhomályosodik minden minden más földi bolygó ragyogása. Csak ép a magánéletében kerüli a fényűzést. Montenegrói szokások mondják orukat fintorgatva a rosszakaratúak és megfélekedeznek arról, hogy Elena királyné a szent pétervári udvarban nevel

kedett. Viktor Emánuel király izlése e tekintetben teljesen egyezik hitvesével. A király őszintén szereti feleségét s házasélete mintakép gyanánt szolgálhat népének. A királyi pár mindenféle sportnak nagy barátja. Örömezt ülnek gép kocsira és szenvedélyesen vadásznak. A királyasszony kitűnően bánt a puskával s golyója célt ritkán vét. Umberto király isteni vadásznak nevezte ezért, mint ahogy a turini gróftól meg isteni grófnak titulálta. Elena királyné sohasem beszél politikáról, jóllehet felséges ura a kormányzás minden dolgába beavatja. Mikor trónra lépett, nem volt könnyű a helyzete, mert elődje, Margit királyné nagy fenséggel töltötte be szerepét. — Elena királyné elég okos volt ahhoz, hogy nem majmolta anyósát, hanem a maga egyéniségét érvényesítette. Meg is hódította csakhamar az olasz nép szívét.

Az ecsedi lap égése.

Hiteles adatok.

— okt. 20.

Nagykárolyból írják: Most már hivatalos adatok alapján beszámolhattunk arról, hogy minő területen volt tűz. Kezdetben ugyanis 5—6000 hold égéséről beszéltek. Szerencsére ez a terület hivatalos felmérések alapján jóval redukálódott. Mert összesen csak 1790 holdnyi területen pusztított a tűz.

A tűz a következő birtokosok területén pusztított:

Gróf Károlyi Sándor 1294 kat. hold Kádár Gusztáv 41, Róth Károly 27, Péchy László 1, báró Uray Kálmán 213, Ilosvay 75, báró Uray Bálint 37, báró Uray Sándor 1, börtvényi kisbirtokosok 101, összesen 1790 kat. hold.

E kimutatás szerint tehát a 66.608 holdat tevő mélyláp területéből csak 1790 hold égett el, 650 hold szigetként van az elégett területen belül, a melynek kőrülárkolása és megmentése folyamatban van.

A kár tehát jóval kevesebb, mint eleinte hitték.

Ezen felvett területektől külön áll a gróf Károlyi Lajos birtokán elégett 600 hold. Az urai és csengerujfalusi hártában gróf Tisza István és Pongrácz Imre birtokán még fel nem mért kisebb területek, melyek 150 holdra tehatók.

A beállott esővel az égés továbbterjedésének veszélye teljesen megszűnt és az égő területen is sok helyen elaludt a tűz, úgy hogy a tüzzel körülfogott szigetekhez az elégett területen is lehetővé vált a közlekedés.

Ennek következtében a Böles Gyula kormánybiztos elnöklété alatt tartott értekezleten elhatározták, hogy tekintettel a t. hónap 19-én beszüntetendő védelmi munkálatokra, e naptól kezdve a kirendelt katonai segédlet visszarendelhető lesz és csakis a védelmi őrszolgálatra lesz egyideig még 100 ember az égés területén meghagyandó.

EGYLET.

A színházi nyugdíjgyesület közgyűlése

— okt. 20.

Említettük már, hogy a volt városi színház nyugdíjgyesületének jelenleg már nyugdíjazott tagjai elhatározták, hogy azon kérelemmel járulnak a városi tanács utján a közgyűléshez, hogy a közgyűlés eddigi nyugdíjaiknak holtig

való épségben tartása mellett, fogadja el ellenszolgalmányul az egylet eddigi nyugdíj vagyonát.

E tárgyban e hónap 25-én vasárnap délelőtt 10 órakor tervük fölötti végleges döntéseül, a volt városi színház nyugdíjgyesület közgyűlést tart. A közgyűlést Sesztina Lajos elnöklété alatt Rickl Antal bizottsági tag Kossuth utcai lakásán fogják megtartani.

A gyűlésen részt fognak venni az elnökön kívül Dr. Kola János, Oláh Károly v. tanácsos, Rickl Antal, Roncsik Lajos v. főszámvevő, Mándoki Béla, Foltényi Vilmos, Püspöki Imre, Dalnoki Béni, Horváth Vince, az egylet azon tagjai, kik személyesen meg nem jelenhetnek majd a közgyűlésen, közjegyzői meghatalmazással megbízott képviselőik utján fognak majd a közgyűlésből érdemleges részt venni.

A sikeknémák javára. Ujabb adományok a sikeknémákat gyámolító egyesület javára. özv. Laki Lajosné urnó 40 kor. alapító tagság díját, özvegy Harsányi Andrásné urnó 50 kor. adományát, Balogh Ferenc tanár ur 4 kor. adományát, Bercza Barna tanító ur 1 kor. adományát a késesutcai fiúiskola I. osztályának 2 kor. 28. fillérnyi gyűjtését, a Debreceni Első Takarékpénztár 40 kor. alapító tagsági díját, — méltóságos Dr. Wolafka Nándor ur 2 ágyalapítványának (évi 400 kor.) első negyedévi részletét: 100 koronát köszönettel nyugtázza Füleky Pál egyesületi pénztáros.

A Szent László Dalegylet dalestélyere amely szombaton, e hónap 24-én lesz, már a multkor felhívtuk olvasóink figyelmét. Most hogy a változatos és érdekes műsort megkaptuk, örömmel konstatálhatjuk, hogy a táncdal egybekötött dalestély az idény egyik legsikerültebb mulatsága lesz, a melyben mindenki, a ki magát kelle nes jó est élvezetétől megfosztani nem akarja, bizonyára részt is vesz. Egyébként beszéljen maga a műsor: 1. Nyitány. Előadja: a zenekar. 2. Daláröröm. Schmöltzertől. Eneklő a Dalegylet. 3. Felolvasás. Tartja: Nagy Vilmos kegyesrendi tanár, 4. Bucus. Beleznaytól. Eneklő: a Dalegylet. 5. Terzett. Előadják hegedűn: Piribauer Ferenc és Pásztor Gyula, zongorán kíséri Dénes Arthur mérnök. 6. Népdaleyveleg Gaáltól. Előadja: a Dalegylet; a solókat éneklő Karacs Imre. 7. Szavalat. Előadja Farkas Antal, postafőtiszt (működőtag.) 8. Rákóczi induló. Zenekar kísérettel előadja: a Dalegylet. — A hangverseny kezdete este 8 órakor. Belépti jegyek ára: személyjegy 2 kor. Családjegy ára: (mely 3 egyén belépésére jogosít) 4 kor. Páhelyjegy 8 kor.

Jegyek előre válthatók; Kontsek Géza, Csáthy Ferenc és Blattner Gyula urak üzletében és este a pénztárnál. A hangversenyen a zenét Kiss Béla kitűnő zenekara szolgáltatja. A műsor után tánc következik.

* **Munkás gyűlés.** A cipész és eszmadia munkások vasárnap délután az Otthon söresarnokban gyűlést tartottak. A gyűlésen Rosenkranz Lajos elnökölt. A gyűlésen megjelentek helyzetük javítása érdekében tanácskoztak. A gyűlésen a rendőrség részéről Nagy Mihály rendőr biztos volt jelen. kinek azonban éppen séggel semmi dolga sem akadt ott, mert a gyűlésező munkások esti fél 7 órakor teljes csendben és rendben szétoszlottak.

H I R E K.

N a p l ó.

Iparműzeum nyitva minden vasárnap és ünnepén
Négyzeti szövő ipar tanműhely nyitva — va
sárnap kivételével — mindennap délelőtt
7—12-ig és délután 2—6-ig.

A debreceni ifjuság szegedi utja.

— okt. 20.

A debreceni ev. ref. főiskola akadé-
miai ifjusága tárgyalta a budapesti egye-
temi ifjuság átiratát. A népes gyűlésen
Harsányi Pál főiskolai szénior elnökölts és
Erdélyi Károly és Baja Mihály akadé-
miai hallgatók beszéltek, lelkesedést
keltve. Erdélyi Károly indítványára a
következő határozatot hozta gyűlés: Deb-
recen akadémiai ifjusága egyhangu lel-
kesedéssel veszi tudomásul a budapesti
egyetemi ifjuság átiratát s szintén egy-
hangu lelkesedéssel kimondja:

1. hogy midőn a legnagyobb meg-
botránkozását fejezi ki a szolga lelkü
katonai hatóság azon vakmerősége felett,
melylyel elég merész volt a legnagyobb
magyarnak emlékszóbrát s ezzel együtt
az egész magyar nemzetnek hazafias ér-
zését megsérteni: — kitörő lelkesedéssel
üdvözli mindazokat, a kik e sérelem
megtörlesztésére sorompóba léptek, első sor-
ban is Szeged városának hazafias polgár-
ságát s aztán a budapesti egyetemi ifju-
ságot, mint mindazokat, kik a magyar
nemzeti jogokért folytatnak harcot, hogy
híven Debrecen város s a debreceni
ifjuság tradíciójához, mindig az első-
közt lesz, a hol az igaz honfiai büszke
nemzeti érzésnek szóval, tettel kifejezést
kell adni.

2. Ugyanezért jelen alkalommal is
jóllehet az idő rövidsége miatt nem esa-
lakozhatik a pesti ifjusághoz, szintén
koszorút helyez a szegedi Kossuth
szoborra

3. s evégből küldöttséget szervez,
mely által a koszorút el fogja küldeni s
minden akadémiai polgár hazafias ér-
zése appellálva, kéri mindazokat, akik
csak tehetik csatlakozzanak a küldött
séghez s tegyék mennél impozánsabbá
ezt.

4. A budapesti egyetemi ifjuságot
táviratban üdvözli hazafias átiratáért.

5. A Debrecenből induló zarándok,
csapathoz való csatlakozásra, a mennyi-
ben ezt az idő rövidsége miatt szintén
nem tehetik, felszólítja Sárospatak,
Kassa, Eger, Eperjes, M. Sziget s Kolozs-
vár akadémiai és egyetemi polgárságát.

A szoborra elhelyezendő koszu-
rú költségeit közadakozásból gyűjti össze s
az adakozásra felszólítja Debrecen város
hazafias polgárságát.

A 40—50 főből álló zarándok csapat
folyó hó 21 én szerdán 8 órakor indul
Debrecenből Szoboszló, Kaba, P. Ladány,
Karcag, Kisujzállás, Turkeve, Mezőtúr,
Szarvas, Szentés, Hódmezővásárhelyen
keresztül vasárnap érkezik Szegedre. A
menet uti terve ez: — A menet első
nap szerdán Püspökladányban pihen
meg, második nap Turkevén, harmad-
napon pénteken Szentésen, negyed nap
Hódmezővásárhelyen s vasárnap érkezik
Szegedre.

A rendező bizottság tagjaiul Harsá-
nyi Pál szénior, Erdélyi Károly és Baja
Mihály hittanhallgatókat, Kiss Pál és
Tóth Endre joghallgatókat.

* **A debreceni koszu-
ru ügy.** A kato-
naság készenlétben, éles töltés, őrzé-
ratok a polgárság lázban, összeütközés a rend-
őrség és az ifjuság közt, véres nap az
emlékkert körül, ötven öreg baka bőr-
tönre vetése, mindez rendkívül érdekes,
hazafias, vérlázító és idegfeszítő; de egy-
szó sem igaz belőle. A koszu-
ru ügy any-
nyiból állt, a mennyit hétfői számunkban
megírtunk. *Vogel* ezredes rendkívül ta-
pintatosan és mint ezredparancsnok atyai
jóindulattal járt el. A 39 ik gyalogezred
összes katonái nyugodtak és csendesek,
egyesegyedül *Biró* van letartóztatva.
A mi pedig az állítólagos békétlenséget
illeti, a debreceni öreg bakák nem poli-
tizálnak, hanem egytől egyig örülnek,
hogy mostani bentmaradásuk révén meg-
szabadulnak két fegyvergyakorlattól és
így később nem fonják őket a munkából
kizavarni. Végül hiraással kell lennünk
az ifjuság tüntetéseiről. A főiskolai ifju-
ság nem tüntet, hanem pénzt gyűjt a
szegedi Kossuth szoborra viendő koszu-
rura. Tegnap mindössze annyi történt,
hogy éjjel előtt a rettenetes szélviharban
három vig legényke a Szabadság szobor
elő kerülvén, visszahelyezte oda azt a
két fonnyadt koszu-
rút, melyet az orkán
lefújt a szoborról és messze elsodort. Ez
után pedig teli torokból azt kiáltották,
hogy:

— Eljen a szabadságszobor! Ves-
zsen Ausztria!

Forradalom tehát egyelőre nincs
Debrecenben. De ma hetivásár lesz és a
jó édes must bizonyára mód nélkül fogyni
fog...

* **Köszönetnyilvánítás.** Mindazoknak,
kik elhunyt édes anyánk temetésén részt
venni s pótolhatatlan veszteségünk felett
érezett részvétüknek részint levélileg, ré-
szint szóval kifejezési adni szivesek vol-
tak, miután azt minden egyesnek szemé-
lyesen megköszönni képtelen vagyok, ez
úton fejezem ki legforróbb hálámát és
köszönetemet. Debrecen, 1903. okt. 19.
Testvéreim nevében is Király Gyula vá-
rosi tanácsnok.

* **Szegény gyermekek
segélyezése.**
A debreceni polgári asztaltársaság tegnap
este 8 órakor a Debrecen vendéglőben
Nagy András elnökle alatt népes érte-
kezletet tartott. Ez alkalommal 12 sze-
gény gyermek felruházását határozták el
a felekezetek szerinti arányban. Borza
István és Sarkadi kalapos mesterek kala-
pokát, Lebovics cipészmeister pedig láb-
belit ajánlott fel a segélyezés céljaira.
Elhatározták továbbá, hogy még novem-
ber hónap elején, az említett nemes cél-
jávára mulatságot rendeznek, melynek
előkészítésére: Németi Lajos, Csikes
Ferenc, Harangi György és Kaliczki
Ernő bizottsági tagokat kéri fel.

* **Vadászat** A szomszédos Mikepé-
rcs község káptalani birtokán jól sikerült va-
dászatot rendezett a napokban Piacek
Károly ispán, melyben a debreceni va-
dászegyesület több tagja is részt vett. A
nedves idő dacára esett 12 nyul, 5 fogoly
2 róka és 1 sas, melyet Wolafka Antal
biztos golyója talált el. Vadászat után az
ispáni lakba jött össze a társaság est-
ebédre, melyet a kedves háziasszony
mindenre kiterjedő figyelme fűszerezett.

* **Halálozások.** Az elmúlt napon a
következő haláleseteket jelentették be:

Balla Zsigmond r. k. 5 é., Schön Ilona
izr. 14 é., Munkácsi István r. k. 16 n.,
Tóth Mihály ev. ref. 7 é. Boda Julius ev.
ref. 3 éves, Nagy Mihály gör. kath. 8
hónapos.

* **Bevándorlás Észak Amerikába.** —
Augusztus havában mindössze 63.977
ember vándorolt be Észak Amerikába,
42.21 százalékkal több, mint a múlt
esztendő augusztusában. Ezek a szokot-
lan méretek aggodalomkeltőkké válnak s
ha a bevándorlás fokozatosan növekedni
talál, akkor ennek az esztendőnek egy
milliónál több bevándorlójáról kell majd
jegyzéket vezetni. Szomorú tény, hogy
a bevándorlás élén monarchiánk áll, a
melyben mindössze 15.399 ea érkeztek
augusztus havában Észak Amerika kikö-
tőibe.

* **Magyarok a Csendes-tengerszigeten.**
Ismeretes dolog, hogy a kivándorlók által
Amerikába édesgetett emberek leginkább
Kanadába kerülnek. Az osztrák-magyar
konzulátus már ismételtelen figyelmeztette
a kivándorlókat, hogy főleg Kanadába
ne engedjék magukat vitetni. A magyar
kivándorlók nagyrészt a Csendes tenger
szigeteire viszk, azokra a szigetekre, a
melyek Kanadához tartoznak. A tavaszi
tűzhányók borzalmas pusztításai a népet
elkergették, ezt pótolja most az olosó
Hungarian. A szigeten pedig a pellagra
pusztít most. Az amerikai Szvoboda, a
ruthén kivándorlók lapja, keservesen pa-
naszkodott, hogy az éhenvesző népen
nem indul meg az emberi könyörület. A
helyzet leirhatatlan. Teljes aszály min-
denfelé, a tűzhányó hegyek környékén
semmi vegetáció és idecsalták tündérál-
mokkal az elvakított kivándorlókat. A
Szvoboda az osztrák magyar konzul in-
tervencióját sürgeti.

* **A részegesség terjedése.** A „Jour-
nal des Débats”-ban érdekes cikksoroza-
tot kezdett Daremberg dr az alkoholiz-
musnak franciaorazági szerepéről. Statisz-
tikai adatokkal mutatja ki, hogy Francia-
ország ma a legiszakosabb állam s hogy
az utolsó ötven év alatt az elfogyasztott
alkohol mennyisége 254 százalékkal emel-
kedett, holott a népesség növekedése
ugyanaz idő alatt nem tett ki többet 12
százaléknál. Ugyanebben a cikkében pár-
huzamot von Daremberg a külföldi álla-
mai közt is az elfogyasztott alkohol men-
nyisége tekintetében s ezt az érdekes
statisztikai párhuzamot a következőkben
idézzük: Franciaországban 18.21 liter,
Svájceban 12.50 liter, Belgiumban 10.42
liter, Olaszországban 10.23 liter, Dániá-
ban 10.21 liter, Németországban 9.25 Li-
ter, Angliában 8.91 liter, Ausztriában
8.57 liter (nyilván a mi szeszfogyasztá-
sunkat is beletudja), Hollandiában 6.09
liter, az Egyesült Államokban 5.19 liter
Svédországban 2 liter, Norvégiában 2.06
liter, Finnországban 2 liter, Kanadában
1.94 liter az alkoholfogyasztás fejeként
egy-egy esztendő alatt.

* **Hány embert fálnak fel a vadalla-
tok Indiában?** Az angol könyvpiacra
most egy hivatalos statisztika jelent meg
Indiáról, amelyben megvannak azok az
adatok is, hogy hány embert pusztítanak
el esztendőnkint a vadállatok. Ezek sze-
rint az idén összesen 2836 ember esett
áldozatul a vadaknak. Ebből 26 ot hiénák
ölték meg, a többit a tigrisek és a far-
kasok tépték szét. Kigyómarás követ-
keztében az idén 23.166 ember pusztult
el Indiában.

* **Ingyen utazás.** Farkas Ferenc hu-
szár volt Debrecenben, a napokban sza-
badságot, e feletti örömben aztán úgy
berugott, hogy kiskirálynak képzelte ma

gát, azt gondolva, hogy neki már minden szabad. Felült a lóvonatra s a jegyszédnek pénz helyett a katona könyvét mutatta és miután botránysosan is viselkedett, átadták a rendőrségnek és itt terve sikerült is, mert teljesen díjtalanul szállították haza Er Semlyénbe. Előbb azonban egy napig élvezte Debrecen város rendőrségének vendégszeretétét.

Az első kabátlopás. A fáiról lehulló falevelnél még jobban jellemzi az ősz a mindenfelé elterjedt (s ismert kabátlopás) A kabátlopás együtt jár a hideg beálltával és fokozódik is a hideg nagyságának arányában. S hogy immár megmásítatlanul beállt a hideg ősz, bizonyosság reá az első kabátlopásnak rendőri híre városunkban. E hír szerint ugyanis Grosz Ferenc Csapó utca 18. sz. a. lakásának egyik szobájából eddig ismeretlen tettes egy jó téli kabátot elemelt. A tettest a rendőrség természetesen erélyesen nyomozza.

*** Mennyit aludjunk?** Széchenyi István gróf szerint 8 órát dolgozzék, 8 órát szórakozzék és 8 órát aludjék az ember. A szociálista mozgalom is a három 8-as behozatala mellett kardoskodik. A régi klasszikus ezzel szemben; Sex horas dormire, sat esu juveni, senique. (Hat órát aludni elég fiatalnak, öregnek.) A hygienia tanítása szerint főleg a kortól függ az alvás idejének meghatározása. Az újszülött gyermek majdnem mindig alszik, csak akkor és annyi időre van ébren míg szopik. Természetesen egészséges gyermekről van szó, kit fájdalom, vagy egyéb kellemetlenségek nem zavarnak fel minduntalan álmából. A 2-3 ik élet évben fokozatosan mind kevesebbet alszik. — Ebben a korban az egészséges gyermek éjjel 10-12 órát, nappal 2 vagy 2 és fél órát alszik. A 3 ik életévet meghaladtott gyermeknek nappal alvásra már nincsen szüksége. 4-6 éves gyermeknek elég 11 órai alvás, 7 évesnek 10-10 és fél, 10 évesnek 9 fél és 10, 12 évesnek 9, 14 évesnek 9 és fél órai, 16-20 éves egészséges ifjakkal 8 ó. Felnőtt egészsége egyénnek elég 7-7 és fél órai alvás, Öregeknek fokozatosan több. Az ebéd utáni álmom, melynek so kan olyan előszeretettel adják át magukat, felnőtt, egészséges egyénnek teljesen felesleges. A túlságosan sok alvás a testi funkciók renyheségét hozza létre és különösen elősegíti az elhízást. Ártalmas különben azért is, mivel a hálószóbabában, ha huzamosabb ideig tartózkodnak benne, megromlik a levegő. A kevés alvás örökös álmoságot, renyheséget halványaságot, ideges ingerlékenységet okoz, különösen gyengébb szervezetű egyéneknek.

A rendellen alvás is ártalmas. Aki naponta bizonyos megszokott időbe fekszik le a rendes körülmények között hamarabb elalszik, nyugodtabban, mélyebben alszik, tehát, aki majd éfél előtt, majd éjjel után, vagy a hajnali órákban megy aludni. Az alvásra legalkalmasabb idő természetesen az éjjel. Legmélyebben alszik az ember a közvetlen éjjel előtti és utáni órákban. Tehát felnőtt egészséges ember fekdjék le este 10-11 óra között és aludjék reggel 5-6 óráig.

*** A madarak hűsége.** A levegő urainak házaselete nagyon hasonlít az emberéhez. A leghűségesebb madár házastárs a pacsirtavadászó sólyom, bár a többi sem lehet hűtlenséggel vádolni. Az őszi költözés idején a házastársak az utra kész csapatban is együtt maradnak. Snel német természettudós megfigyelése szerint a madár házasságát a kikelését követő

vető tavaszon köti meg, még pedig oly határozott választás szerint, a melynek okát ép oly bajos lenne kifürkészni, mint az ember házasságánál. A madár házaselete békés s az ember is példát vehetne róla. A nő mindenben férje akaratát követi. A fészek építésére alkalmas helyet mindig a him választja ki s bár többször megtörténik, hogy féltékenységből vagy ügyetlenségből alkalmatlan, rossz helyet választott, a nőstény nem tesz kifogást s engedelmesen hordja az építőanyagot. — Noha a hűség és állhatatosság erénye általában megvan az egynejlőségben élő madaraknál, a két nem között itt sem árt különbséget tenni. A nő, — mondja Snell tapasztalatai alapján, hű és nem igen követ el házasságtörést, a him azonban akárhányszor csapodár, csélesap lo vag. A madaraknak a házaseletében sem ismeretlen a válás. Rendszerint a nő hagyja el a fészket, mert megunja a férj durvaságát, vagy pedig bántja csapodársága.

*** Talált vizsla kutya.** Egy fehérszőrű vizsla kutyát találtak tegnap városunkban. A kutyát gazdája átveheti a megtalálónál Magos utca 23. sz. alatt. A kutya nyakában az adózást igazoló hivatalos bárca lóg.

*** Rövid hírek. Vakmerő lopás.** Tegnapelőtt este a szegedi Klauzál téren ismeretlen tettes alkulescsal kinyitotta Pósz Alajos ékszerész kirakatát és 1200 kor. ékszer magához véve, nyomtalanul eltűnt. — **Az Eiffel torony sorsa.** Az Eiffel torony immár elvesztette népszerűségét s a franciák azon tanakodnak, hogy elteszik láb alól. De nem tudják kitálatni, mit csináljanak vele. — **A világ legnagyobb katonája.** New Yorkban egy új iskolát nyitottak meg, a melynek 87 tantermében ötezer tanuló fér el. — **Állatmentők.** Budapesten nemcsak a szerecsélenül járó emberekről, hanem az állatokról is van gondoskodás. Ugyanis a Budapesti Állatmentők Szövetkezete állandóan állatmentési szolgálatokat teljesít, a miért szegény embernek fizetni sem kell.

x Férfi és női kalapok készítését, valamint átalakítását a legjobb kivitelben végzi Békés Lajos kalapos-műhelye, Piac utca 44. az udvarban.

x Festőminták aquarell és vízfestéssel hez virág és tájképekből egyedüli nagy választékban újdonságok érkeztek, ugy szintén Passepartouts és valódi angol és szolingeni zsebkésekben. Pongrácz Géza papirgyári raktárában Debrecen Bika szálloda mellett.

x A tifusz járvány ellen legbiztosabban óvakodhatunk, ha avasujfalusi Oroszlánvizet iszunk. Orvosok bizonyítják, hogy az Oroszlán savanyuviz minden bacillus tól menten tartja az emberi szervezetet. Az Oroszlánviz a legolcsóbb savanyuviz. Egy üveg ára 6 kr. Kapható egyedül a Schwartz-féle dohánytözsdeben Piac-utca 29. a. városházával szemben.

x Kaiser Salamon Debrecen, Hatvan-utca 2. szám. Részletfizetésre minden áremelés nélkül, évi lakással bíró hitelképes családoknak, uri, női divatárak, fehérneműek, férfi, fiu és leányruhák, tükör és képek raktára.

Az Arany Bika kávéházában ma este Rácz Károly zenekara játszik.

A válság.

Saját tudósítónktól.

Budapest okt. 19.

Lukács miniszter Bécsben van, a kilences bizottság megállapodott, ezek a megállapodások az egész nemzetet kiélegíthetik; de azért még nem bizonyos: lesz-e béke?

Mert, mint tudósítónk jelenti, bécsi politikai körökben elterjedt hírek szerint a kilences bizottság határozata nem egyezik a király kívánságával. Ezért bécsi forrásunk szerint a helyzet ismét súlyosbodott.

Ezzel szemben budapesti politikai körökben az a felfogás uralkodik, hogy mivel a bizottság megállapodása egyhangú volt, bajos, sőt szinte lehetetlen feltenni, hogy Széll Kálmán, Tisza István és Hieronymi olyanhoz hozzájárultak volna, amiről eleve nem tudták, hogy egyezik a korona nézetével.

Budapesti politikai tudósítónk jelenti táviratában, hogy félhivatalos jelentés szerint a kilences bizottság határozatáról elterjedt hírek, minthogy a bizottság tagjai teljes titoktartást fogadtak, önkényes találgatások. Ugy szintén idő előtt való kormány alakításról beszélni, mielőtt a kibontakozás megtörtént.

A mi ez utóbbi félhivatalos jelentést illeti, ez természetesen szórol szóra áll. Lukács László csak ma délelőtt terjeszti a király elé a megállapodást és a király még nem döntött, nem is biztat meg Lukácsot kormányalakítással, tehát az ezzel kapcsolatos leghitelesebb híradás is csak következtetes arra az esetre ha ő felsége a katonai program alapjára áll.

De már a kilences bizottság határozatára nézve meg kell jegyeznünk, hogy jöllehet a bizottság tagjai titoktartást fogadtak, másrészt az is bizonyos, hogy Lukács ma a király elé terjeszti a bizottság döntését.

E részben tehát utalunk a Szabadság mai vezércikkére. Nem tudja, a fővárosi lapok ma ide érkező számában minő híradások lesznek, de a miken ma a Szabadság élén ma hirül adunk, az mindenben az utolsó betűig hiteles értesülés, a valóságnak megfelelő.

Budapest, okt. 19. Lukács miniszter délután Bécsbe utazott. Khuen-Héderváry gróf az éjjeli vonattal ment fel Bécsbe, hogy rendelkezésére álljon ő felségének. Lukács holnapi kihallgatása a döntő fordulat lesz. Kedden délutánig a válság vagy jobbra vagy balra eled.

SZÍNHÁZ.

Műsor.

Okt. 20. kedd *Denise*, szimü. B. bérlet.
 Okt. 21. szerda *Hanvel*, szomorujáték C bérlet.
 Okt. 22. csütörtök *Casanova*, daljáték A bérlet.
 Okt. 23. pénteken *Casanova*, daljáték B bérlet.
 Okt. 24. szombat *Casanova*, daljáték C bérlet.
 Okt. 25. vasárnap délután *Mária bátyja* népszimü, este *Patyolat kisasszony* szimü. Először

— (A színházgazdátó h iradása.) Kedden lesz a reprize ifj. Dumas Sándor 4 felvonásos szimüveinek a Denise nek, melynek a szereposztása a következő: Bardan — Klenovits György, Mártha — Hahnel Aranka, Brissot — Csiky László, Brissotné — Ebergényiné Amália, Denise — Menszáros Margit, Thaurrette — Sebestyén Géza, Thaurettené — Jeszenszky Irén, Fernand — Pataky Béla, Pontferrand — Szilágyi Aladár, Pontferrandné — Havasi Szidi, Clarisse — Püsöpky Rózi.

Szintársulatunk drámai személyzete október 22—23 és 24 én Nyiregyházán játszik, színre kerül a Patyolat kisasszony Denise című szimünek és A mama című vigjáték.

Vasárnap este lesz a premierje Brioux 3 felvonásos szimüvének, a Patyolat kisasszonynak, melynek a főbb szerepeit Menszáros Margit, Csige Ilonka, Arday Ida, Havasi Szidi, Sebestyén Géza, Klenovits György, Pataky Béla, Csiky László, Krémer Jenő és Szilágyi Aladár játsszák.

TÁVIRATOK.

Xié a tizezer korona?

Budapest, okt. 19. A képviselőház asztalára Pap Zoltántól letett 10,000 koronát Dienes Márton egyik hitelezője hónapokkal ezelőtt lefoglalta. A budapesti VIII. kerületi járásbírósg most elrendelte a bizonyítást és okt. 28 ikára tüzte ki a tárgyalást annak eldöntésére, hogy kié a tizezer korona? Erre a tárgyalásra a bíróság tanukul megidézte Héderváry Károly, Andrássy Gyula, Teleki Gyula és Szápáry László grófokat.

A párisi rablógyilkosság.

Páris, okt. 19. Régotha nem kellett büntény akkora izgalmat, mint az aixel bairsi rablógyilkosság, melynek Fongére Eugénia egy durgazdag és felette szép félvilági nő és Lucie nevü komornája estek áldozatul. A gyilkosok két százezer frank értékü ékszerrel raboltak el az áldozattól. Három hétig tartó nyomozás és hajsza után tegnap végre elfogták a rablógyilkosokat — A büntényt Giriat asszony a meggyilkolt társal kodónéja, Basset Henry 31 éves ember és ennek egy büntársa követték el. A két első már börtönbe került s nyomában vannak a harmadik is.

Gabona tözsde.

Budapest, okt. 19. Buzakinálat mérsekelt, vételkedv javult. Nyugodt irányzat mellett 50,000 métermázsa került forgalomba változatlan áron. Egyéb gabonának változatlanok. Idő: szép.

Buza októberre	7.63—64
" novemberre	7.69—70
Rozs októberre	6.23—24
" novemberre	6.45—46
Zab októberre	5.33—34

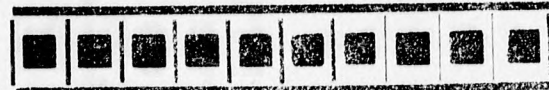
Uj tűzifa raktár.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a gyermek-menház mellett, a lóvasut telepén uj tűzifa raktart rendeztem be, a hol állandóan a legjobb minőségü tűzifát árusítok.

■ ■ A pontos ölelésért ■ ■
 ■ ■ felelősséget vállalok. ■ ■
 Ugyanott vágott tűzifa is minden időben jutányosan kapható.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, tisztelettel

Özv. Pollák Edéné.

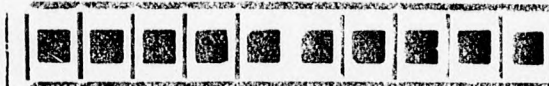
Köszén-
Bánya.

KRAUS J. KÁROLY. Budapest.
 Dorottya-u.6.

Vezérképviselője a
 Compagnie des Vines de Transylvanie-nek
 szállit legkitünőbb minőségü
 egeres-i

akna és darabszenet
 bármely magyarországi vasutállomásra,
 a legolcsóbb áron.

E szenet már nagyszámu gőzmalomok, gyarak, tégláégetők, gazdasági vállalatok, szállodák és magán fogyasztók teljes megelégedésükre használják. — Szénkereskedők előnyösen árusíthatják.

Uj bodega.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására juttatni, hogy

Első debreceni bodega

cimmal Kossuth-utca 6. szám alatt, közvetlenül a színház mellett, uj bodegát nyitottam, a melyet költséget nem kimélve fényesen rendeztem be.

Uj üzletemben egész napon át színház után és éjjel is mindig hideg felvágottak, csemegék, különféle italok pontos kiszolgálás és mérsékelt árak mellett ártanak a n. é. közönség rendelkezésére.

Szives pártfogást kér:

A tulajdonos.

Több rendbeli
 érmekkel kitüntetve!

Alapítottatott 1875. évben.

Egyedüli butorgyár Debrecenben.

SCHVARGZ VILMOŠ

cs. és kir. udvari butorgyáros
 és a legujabb szabadalmazott asztalok gyártója.

Üzlethelyiség: Piac-u. 71.

Gyartelep: Szálka-u. 5.

Teljes lakberendezések állandó kiállításán. — Egyszerü, de kitünő minőségü, saját készítményü butorok, a legfényesebb kivitelig, legolcsóbb áron.

Költségvetések, rajzok, mintákkal készséggel, díjmentesen szolgálók.

UJ VÁLLALAT!

Van szerencsénk a nagy-
 érdemü közönség becses
 tudomására hozni, hogy —

vizvezeték,
 légszusz,

fürdőberendezés, closetek, csatornázás, szivattyuk, lég- és gázmotorok felszereléseit és bádagos műhelyt rendeztünk be. ○ ○

Elvállalunk minden e szakmába vágó uj berendezéseket szakértelmü kivitelben, jótállás mellett. Elfogadunk javításokat és átalakításokat.

A n. é. közönség szives pártfogását tisztelettel kérve:

Péterfia-utca 19. szám.

Máthé és Ladányi,
 vállalkozók.

Telefon szám 321.

MIHALOVITS-féle

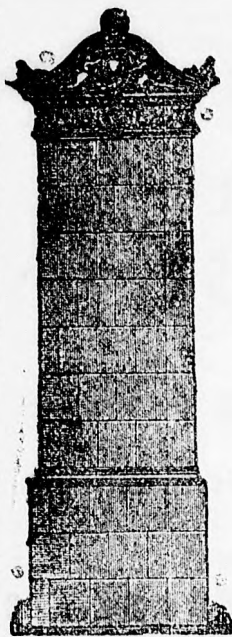
Harmat-Crème

Arcszépítő kenőcs.

- ▲ Harmat-Crème a legjobb arcszépítő s kézbőr-
spóló kenőcs, mely üdév, puhává, fehérré
teszi az arcz bőrt.
 - ▲ Harmat-Crème sem ólmot, sem higanyt nem
tartalmaz s teljesen ártalmatlan hatása.
 - ▲ Harmat-Crème nappal is használható, miután
nem zsíroz s a poudert jól állja.
 - ▲ Harmat Crème nem teszi fényessé az arcot
s fehériti a bőrt.
 - ▲ Harmat-Crème kiváló jó hatása mindennemű
bőrbajoknál; pattanások s mitesszerek (bőr-
akák) elmulasztására, napégette s szélkifujtá
arcznál, s kéznél.
 - ▲ Harmat-Crème teljesen zsírtalan, habszerű, jó illata
arczenőcs egy tégejének ára egy korona.
 - ▲ Harmat Szappan, mely a Crème hatását fokozza,
darabonként 35 kr.
- Előadó a készítő MIHALOVITS I. gyógy-
szerésznél Debreczenben.

80 cat. holdasigen jó talaju
tanyás birtok**ELADÓ**sámsoni or-
szágut mellettÉrtekezhetni Debreczeni Jenő lég-
szeszgyár igazgatóval.**A legjobb petroleum.**Csak egy próba rendelvény, és
mindenki meggyőződhetik, hogy a**legjobb petroleum**egyedül **Kovács János** pet-
roleum kereskedőtől szerezhető be.Megrendelhető **Blattner József**
urnál, Csapó-u. sarkán és Hadház-
utca 9. sz. a. Öt literenkint helyben
házhoz szállítatik.

Elősmert legjobb minőségű

Eperjesi cserép-kályhák

leszállított árak mellett

továbbá

Főzőedények, takaré-konyhák, épület-vasalások,
gazdasági eszközök. tetőlemezek, mérlegek revolverek
töltényeknagy választékban
a legjutányosabb árban

kaphatók :

KOVÁCS GYULA vasüzletében

a „Bika” szálloda mellett.

Székelyföldi elsőrangú természetes alkalikus sós savanyúviz.

A „Málnási Mária Forrás”

kiváló köptető és étvágyemelő szer.

Javasolva:

a torok, gége, légeső heveny és idült hurutjainál, a
tüdőtuberculosis minden stadiumában, a gyomor és
bélhuzam hurutos bántalmainál, vérszegénységnél,
köszvény és izom csuznál.

Kapható:

Geréby Fülöp utódai, — Kontsek Gézánál, minden
gyógyszertárban, drogueriában és füszerkereskedésben.Kutkezelőség: **BRASSÓ.**A magyar kir. belügy. Miniszter ur 36890/1902.számú
rendeletével a Málnási Mária Forrás számára a gyógy-
forrás elnevezést engedélyezte.A külföldi **Sellers, Gleichberg, Emsi** drágább
vizeket bizonylatok szerint jóval felülmúlja. —
Tiszán, telényi borral, tejjel összeöntve iható.

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.